

Roos is een Roos is een Roos / Sanne Peper

gerichtheid kan zich dus op verschillende manieren uiten: van ordenend en betuttelend over moraliserend en bewustmakend tot verheffend en optillend tot 'kunst'. Waar eindigt de artistieke noodzaak en waar begint de pedagogische doelgerichtheid? Zijn sommige vormen van pedagogische doelgerichtheid beter te verzoenen met een artistiek produkt?

Op en neer Zo bewegen klapstoelen in een schouwburg, zeker wanneer er pluimgewichtjes van kinderen op zitten. Vooral voor de kleinste kleuters is een theaterzaal niet de meest geschikte plek om van theater te genieten. De scène is te ver. Het podium is te hoog. Niet te verwonderen dat de klapstoelen alle aandacht opeisen. Een geschikte ruimte is een niet te onderschatten voorwaarde

om betrokkenheid op de voorstelling mogelijk te maken. De theaterbus van Speeltheater Holland is op dat vlak niet te overtreffen. De bus is echter niet alleen functioneel, maar ook bijzonder sfeervol ingericht.

Professionalisering Uit de lijst van medewerkers blijkt dat genoemde produkties tot stand zijn gekomen uit een samenwerking van 'specialisten'. In hoeverre deze mensen ook een professionele opleiding hebben genoten of op jarenlange ervaring kunnen bogen, is meestal moeilijk uit te maken. Toch enkele vaststellingen: de Vlaamse produkties komen minder professioneel over dan de buitenlandse; minder afgewerkt, minder helder, als in een experimentele fase. Anderzijds zijn ze meer multidisciplinair.

Zou er een verband zijn tussen beide vaststellingen?

Quadrafonie 'Vorm van stereofonie met een geluidsweergave via vier kanalen' (Van Dale). Een dergelijke geluidsweergave veronderstelt composities die de moeite waard zijn. Door Ultima Thule en IOTA werden lovenswaardige pogingen in die richting ondernomen. In *Uil en roos...* wordt de begeleidende muziek zo luid de zaal ingestuurd dat lied of tekst eronder bedolven raken.

Roos is een roos is een roos Deze beroemde zin uit Gertrude Steins enige kinderboek *The World is Round* (1938) staat model voor Steins proza, dat opgebouwd is met lange, trage zinnen vol herhalingen. In de voorstelling die de beroemde zin als titel draagt staat het poëtische taalgebruik centraal maar komt er niet tot zijn recht. Ik mis er de kwalitatieve tekstzegging van een gezelschap als De Tijd. Ik mis vooral wat humor. Een tiental jaar geleden zag ik een voorstelling voor volwassenen, gebaseerd op dezelfde tekst. Daar werd taal op zulk een inventieve manier gecombineerd met een spel met voorwerpen dat de poëtische mogelijkheden van het alledaagse kwamen bovendrijven. Een gemiste kans dus. Kinderen zullen weer maar eens het idee krijgen dat poëzie per definitie saai en moeilijk is.

Semiotisch - symbolisch Julia Kristeva stelt dat beide modaliteiten van communicatie (via klank, kleur, ritme, lichamelijke gewaarwordingen enerzijds en via betekenis van woorden en wetten van zinsbouw anderzijds) essentieel onderdeel zijn van het betekenisproces waardoor taal tot stand komt. Volgens haar denkt onze cultuur in de eerste plaats vanuit het symbolische, vanuit het wetmatige, het vaststaande. Het semiotische met zijn potentieel tot verandering komt weinig aan bod.

Ook in de meeste kleutervoorstellingen is het symbolische dominant aanwezig (zie ook A, D, F en G). Een tweeslachtige voorstelling op dit vlak is *Het Fluwelen Konijn*. Een aantal mooie aanzetten op semiotisch niveau (bijv. de 'onweermuziek' met cello, 'donderplaat' en zang) worden gedegradeerd tot momenten van afwisseling in een geheel dat de kinderen moet wegwijzen in de wereld van de volwassen tijdsordening. Ironie: juist *Het Fluwelen Konijn* van de week zijn door de meeste 5-6 jarigen gekend.